



RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS



Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai
Rīgas aglomerācijā
2017. - 2022. gadam kopsavilkums

SATURA RĀDĪTĀJS

Satura rādītājs	1
Ievads	2
1. Nodaļa. Informācija par Rīgas aglomerāciju un trokšņa pārvaldības normatīvo regulējumu.....	3
1.1. Rīgas aglomerācijas un tajā esošo trokšņa avotu apraksts	3
1.2. Normatīvie akti, kas attiecas uz vides troksni (īss apraksts)	3
2. Nodaļa. Trokšņa kartēšanas rezultātu kopsavilkums un ietekmēto cilvēku skaita novērtējums.....	4
3. Nodaļa. Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtējums un akustiskā diskomforta zonu noteikšana.....	5
4. Nodaļa. Aglomerācijas klusie rajoni	6
5. Nodaļa. Aglomerācijas pašvaldības veiktie un plānotie pasākumi trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes mazināšanai	6
6. Nodaļa. Citu personu veiktie un plānotie pasākumi trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes mazināšanai	7
7. Nodaļa. Rekomendācijas nacionāla līmeņa normatīvo aktu pilnveidošanai un par citiem iespējamajiem pasākumiem vides trokšņa samazināšanai	8
8. Nodaļa. Informācija par ilgtermiņa attīstības plāniem vai paredzētajiem projektiem, kas var ietekmēt rīcības plānā noteikto rezultātu sasniegšanu.....	8
9. Nodaļa. Pārskats par sabiedrības informēšanu un par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem	9
10. Nodaļa. Rekomendācijas par rīcības plāna īstenošanas un rezultātu novērtēšanas kārtību.....	10

IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2002/49/EK "Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību" paredz, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāizstrādā un ik pēc pieciem gadiem jāpārskata trokšņu stratēģiskās kartes visām aglomerācijām ar vairāk nekā 100 000 iedzīvotājiem. Balstoties uz stratēģisko karšu rezultātiem, tiek gatavots trokšņa samazināšanas rīcības plāns, kuru pārskata un vajadzības gadījumā pārstrādā ne retāk kā reizi piecos gados. Šis rīcības plāna projekts sagatavots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/49/EK "Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību", kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktās Rīcības plāna izstrādes prasības.

Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai izstrādi ir nodrošinājis Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, adrese: Brīvības iela 49/53, Rīga, LV – 1010, e-pasts adrese: dmv@riga.lv, mājas lapa: <http://mvd.riga.lv>.

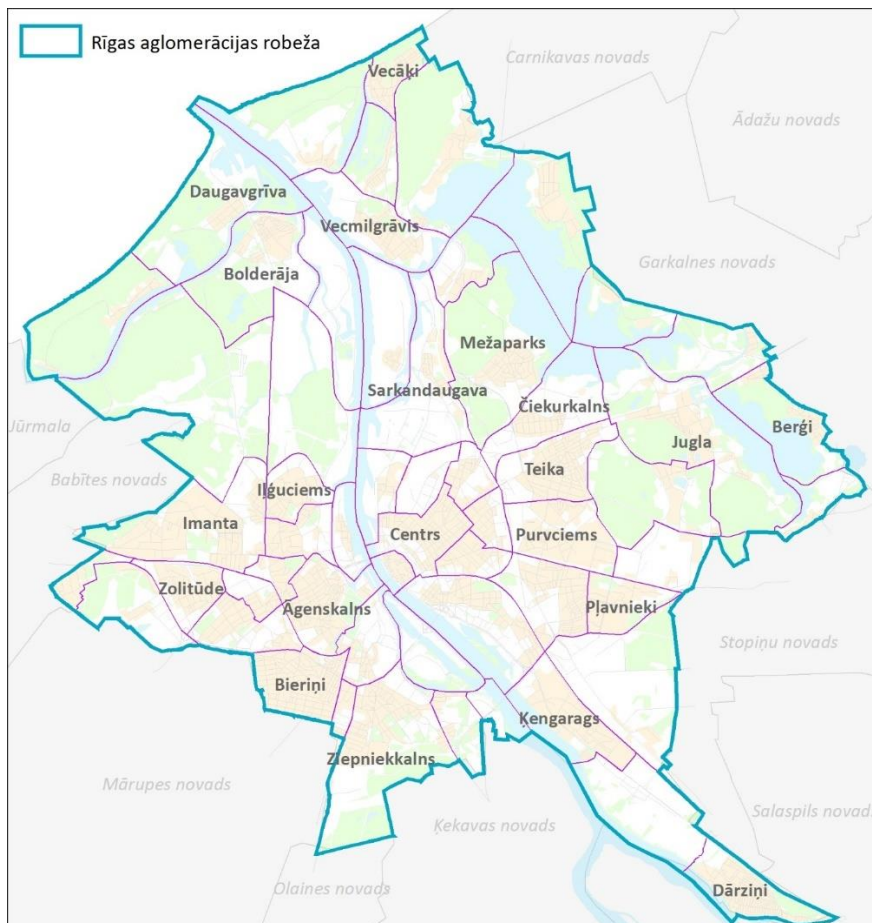
Rīcības plāna projekta vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laikposmam no 2017. līdz 2022. gadam (turpmāk tekstā – Rīcības plāns) izstrādi pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (RD MVD) pasūtījuma veica SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" (ELLE). Darbs tika veikts saskaņā ar līgumu Nr. DMV-16-267-lī, kas noslēgts starp RD MVD (Pasūtītājs) un SIA ELLE (Izpildītājs).

Rīcības plāna projekts tika sagatavots, pamatojoties uz 2015. gadā izstrādātajām un ar 2015. gada 15. decembra Rīgas domes lēmumu Nr. 3331 apstiprinātajām trokšņa stratēģiskajām kartēm.

Lai nodrošinātu starpdisciplināru Rīcības plāna izstrādi, tika izveidota plāna izstrādes konsultatīvā darba grupa. Plāna projekta izstrādes laikā tika veiktas individuālas konsultācijas ar darba grupā iekļautajām institūcijām un uzņēmumiem, kā arī notika trīs darba grupas sanāksmes, kurās tika diskutēts par rīcības plāna izstrādes metodiku un trokšņa samazināšanas pasākumu ieviešanu. Darba grupā piedalījās pārstāvji no Satiksmes ministrijas, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta, Rīgas domes Satiksmes departamenta, Rīgas pilsētas būvvaldes, Veselības inspekcijas, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Rīgas Brīvostas pārvaldes, RP SIA "Rīgas Satiksme", VAS "Latvijas dzelzceļš", VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"", VAS "Latvijas Valsts ceļi". Konsultatīvajā darba grupā novērotāju statusā piedalījās pārstāvji no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

1. NODAĻA. INFORMĀCIJA PAR RĪGAS AGLOMERĀCIJU UN TROKŠŅA PĀRVALDĪBAS NORMATĪVO REGULĒJUMU

1.1. Rīgas aglomerācijas un tajā esošo trokšņa avotu apraksts



1.attēls. Rīgas aglomerācijas teritorija

Rīgas aglomerācijā ietilpts Rīgas pilsēta ar kopējo platību 304,5 km². Iedzīvotāju skaits aglomerācijā – 650 500, vidējais blīvums – 2 136 iedz./km². Stratēģiskajās kartēs ietverti 4 avotu veidi – autotransports (5 850 ielu posmi ar kopējo garumu 1 180 km), sliežu ceļu transportlīdzekļi (395 km dzelzceļa un tramvaja līniju), rūpnieciskie avoti (268 objekti ar kopējo platību 11,6 km²) un gaisa kuģi (67 200 lidojumu starptautiskajā lidostā “Rīga”).

1.2. Normatīvie akti, kas attiecas uz vides troksni (īss apraksts)

Eiropas Savienības līmenī vides troksņa novērtēšana un pārvaldība tiek veikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2002/49/EK „Par vides troksņa novērtēšanu un pārvaldību” (pieņemta 2002. gada 25. jūnijā). Direktīvā noteikts, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm jāizstrādā troksņa stratēģiskās kartes un rīcības plāni vides troksņa samazināšanai visām aglomerācijām ar vairāk nekā 100 000 iedzīvotājiem. Atbilstoši direktīvas prasībām troksņa stratēģisko karšu un rīcības plānu pārskatīšana jāveic vismaz reizi 5 gados.

Direktīvas pamatprasības Latvijā ir pārņemtas likumā “Par piesārņojumu”, deleģējot detalizētas vides troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtības izstrādi Ministru kabinetam. 2014. gada 7. janvārī

Ministru kabinets ir pieņēmis noteikumus Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", kuros noteiktas konkrētas trokšņa novērtēšanas un pārvaldības prasības un trokšņa robežlielumu vērtības.

Galvenās prasības ēku akustiskajiem rādītājiem nosaka Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 "Būvakustika"".

Vides trokšņa robežlielumi ir noteikti Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 1. pielikumā. Novērtējot vides trokšņa robežlielumus, ņem vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu. Trokšņa robežlielumi tiek noteikti dienas, vakara un nakts periodam.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", aizsargjoslās gar autoceļiem, dzelzceļiem un teritorijās, kas atrodas tuvāk par 30 m no stacionāriem trokšņa avotiem, minētie trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

2. NODAĻA. TROKŠŅA KARTĒŠANAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN IETEKMĒTO CILVĒKU SKAITA NOVĒRTĒJUMS

Trokšņa stratēģiskās kartes Rīgas pilsētai izstrādātas 2015. gadā atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" prasībām. Trokšņa stratēģiskajās kartēs ir ietverta informācija par autotransporta, sliežu ceļu transporta, gaisa satiksmes un rūpnieciskās darbības radīto troksni. Trokšņa novērtēšanai un kartēšanai tika piemēroti trokšņa rādītāji $L_{diēna}$, kas raksturo diskomfortu dienas laikā, L_{vakars} , kas raksturo vakarā radušos diskomfortu, L_{nakts} , kas raksturo trokšņa radītos miega traucējumus, L_{dvn} , kas raksturo trokšņa radīto kopējo diskomfortu. Lai novērtētu aglomerācijas iedzīvotāju skaitu, uz kuriem iedarbojas troksnis, izmantoti dati par deklarēto iedzīvotāju skaitu ēkās, kas iegūti no Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes. Lai noteiktu teritorijas, kurās tiek pārsniegti vides trokšņa robežlielumi, izmantoti dati par Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018. gadam noteikto teritorijas izmantošanas veidu.

Pamatojoties uz 2015. gadā izstrādātās trokšņa stratēģiskās kartes datiem, ir konstatēts, ka nozīmīgākais trokšņa avots Rīgas aglomerācijā ir autotransports. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 496 tūkst. jeb 76% aglomerācijas iedzīvotāju. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 560 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Autotransporta radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 538 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 14 tūkst. jeb 2% aglomerācijas iedzīvotāju. Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 40 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Sliežu ceļu transportlīdzekļu radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 61 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti 367 aglomerācijas iedzīvotāji. Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti 694 aglomerācijas iedzīvotāji. Gaisa satiksmes radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti 895 aglomerācijas iedzīvotāji.

Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 55 dB (A), dienas laikā ir pakļauti apmēram 2 500 aglomerācijas iedzīvotāji. Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 50 dB (A), vakara laikā ir pakļauti apmēram 9 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju. Rūpnieciskās darbības radītam trokšņa līmenim, kas augstāks par 45 dB (A), nakts laikā ir pakļauti apmēram 21 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju.

Aplūkojot trokšņa līmeņa atbilstību vides trokšņa robežlielumiem, tika konstatēts, ka dienas periodā robežlielumi tiek pārsniegti 39,9 km² jeb 13 % no kopējās Rīgas teritorijas, vakara periodā – 57,25 km² jeb 19 % no kopējās platības, bet nakts periodā robežlielumi tiek pārsniegti 52,54 km² jeb 17 % teritorijas.

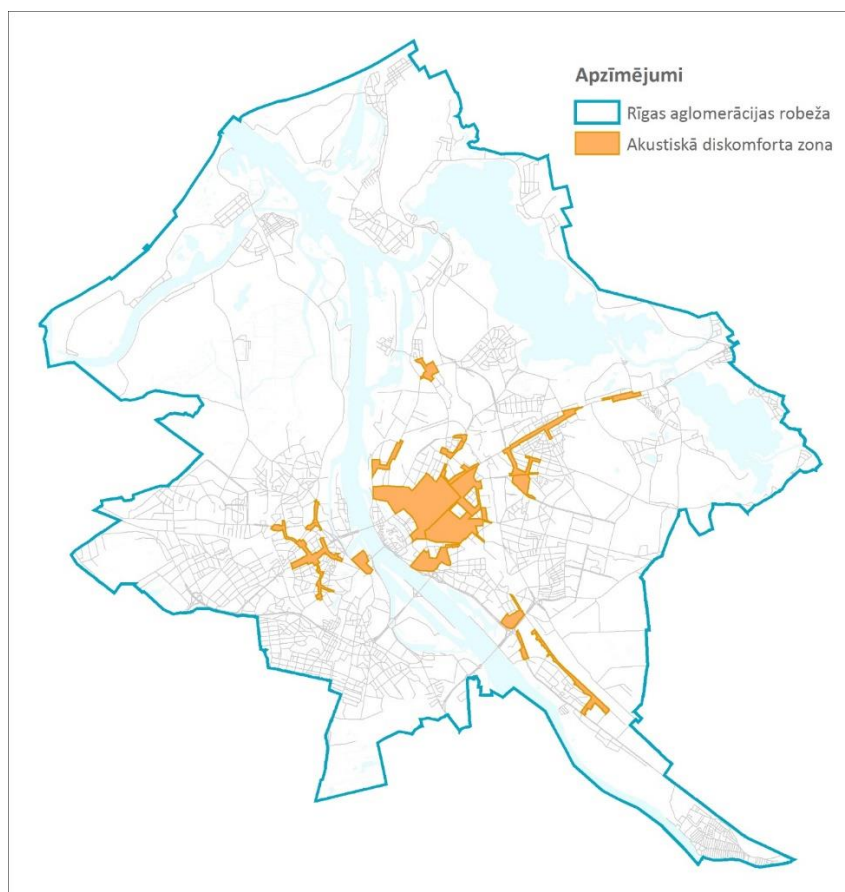
3. NODAĻA. TROKŠŅA RADĪTO KAITĪGO SEKU NOVĒRTĒJUMS UN AKUSTISKĀ DISKOMFORTA ZONU NOTEIKŠANA

Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanai Rīgas pilsētas aglomerācijā izmantota sakarība starp trokšņa radīto diskomfortu un trokšņa rādītāju L_{dvn} troksnim, ko rada ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme un gaisa satiksme, sakarība starp trokšņa radītiem miega traucējumiem un trokšņa rādītāju L_{nakts} troksnim, ko rada ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme un gaisa satiksme. Trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanai tika izmantots arī Pasaules Veselības organizācijas rekomendētais indekss – invaliditātes korigētie dzīves gadi jeb DALY (*disability-adjusted life-years*).

Nozīmīgāko ietekmi uz iedzīvotāju veselību rada autotransporta radītais troksnis. Balstoties uz veiktajiem aprēķiniem, tika noteikts, ka autotransporta radītais troksnis rada būtisku diskomfortu apmēram 57 tūkstošiem jeb gandrīz 9% Rīgas pilsētas iedzīvotāju, un apmēram 30 tūkstoši iedzīvotāju varētu saskarties ar būtiskiem miega traucējumiem. Sliežu ceļu transporta un aviosatiksmes radītā trokšņa ietekme ir ievērojami mazāka, kas skaidrojams ar salīdzinoši nelielo šo avotu ietekmes zonu.

Analizējot DALY indeksa vērtības, redzams, ka lielāko ietekmi uz sabiedrības veselību rada trokšņa avotu darbība nakts periodā. Kopumā Rīgas aglomerācijas iedzīvotāji trokšņa izraisīto veselības traucējumu dēļ ik gadu zaudē 3 876 veselīgas dzīves gadus jeb vidēji katrs iedzīvotājs zaudē 2 veselīgas dzīves dienas gadā. Lai gan augstākās DALY indeksa vērtības ir saistītas ar autotransporta radīto troksni, atsevišķās aglomerācijas daļās nozīmīgāko ietekmi rada aviosatiksme un sliežu ceļu transports. Uz aviosatiksmes radītā trokšņa lokālo, bet nozīmīgo ietekmi norāda veikto aprēķinu rezultāti – 48 no 100 mājokļiem ar visaugstāko DALY indeksa vērtību Rīgas aglomerācija visbūtiskāk ietekmē aviosatiksmes radītais troksnis.

Lai identificētu tās Rīgas pilsētas aglomerācijas teritorijas daļas, kur konstatēta nozīmīgākā vides trokšņa piesārņojuma radītā ietekme, ir veikti ietekmes līmeņa aprēķini un izdalītas prioritārās akustiskā diskomforta zonas. Prioritāro akustiskā diskomforta zonu noteikšanai tika izmantoti divi pamatkritēriji – augsts summārais vides trokšņa piesārņojuma līmenis un augsts iedzīvotāju blīvums. Rīgas aglomerācijas teritorijā ir noteiktas 18 prioritārās akustiskā diskomforta zonas ar kopējo iedzīvotāju skaitu 120 436. Kopējā prioritāro akustiskā diskomforta zonu platība ir 8,36 km².



2.attēls. Prioritārās akustiskā diskomforta zonas

4. NODAĻA. AGLOMERĀCIJAS KLUSIE RAJONI

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteikto kārtību, par klusajiem rajoniem apdzīvotās vietās tiek uzskatītas tās apdzīvotās vietas daļas, kurās trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} nepārsniedz 50 dB (A), rādītājam L_{vakars} 45 dB (A) un rādītājam L_{nakts} 40 dB (A). Pielietojot Ministru kabineta noteikumos noteiktos akustiskās kvalitātes kritērijus un atlasot tās teritorijas, kas potenciāli varētu tikt noteiktas kā klusie rajoni Rīgas aglomerācijā, tika konstatēti vairāki būtiski pielietojamās metodikas trūkumi, kas liedz noteikt aglomerācijā racionālus pamatotus un apsaimniekojamus klusos rajonus. Ņemot vērā konstatētos trūkumus kluso rajonu noteikšanas metodikā, Rīcības plāna izstrādes ietvaros ir sagatavots koriģēts un papildināts priekšlikums kluso rajonu noteikšanas metodikai, kur kluso rajonu noteikšanai tiek izmantoti akustiskās kvalitātes, platības, funkcijas, teritorijas izmantošanas, piederības un pieejamības kritēriji. Pielietojot rīcības plāna koriģēto kluso rajonu noteikšanas metodiku, Rīgas aglomerācijā izdalīti 16 klusie rajoni ar kopējo platību 33,8 km², kā arī identificētas 11 teritorijas ar kopējo platību 10,8 km², kas, uzlabojoties akustiskās kvalitātes rādītājiem, varētu tikt noteiktas kā klusie rajoni – potenciāli klusie rajoni.

5. NODAĻA. AGLOMERĀCIJAS PAŠVALDĪBAS VEIKTIE UN PLĀNOTIE PASĀKUMI TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMA LĪMEŅA UN IETEKMES MAZINĀŠANAI

2014. gada 8. jūlijā ar Rīgas domes lēmumu Nr. 1365 tika apstiprināts pirmais Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā. Kopš plāna apstiprināšanas Rīgas pilsētas pašvaldība ir

veikusi pasākumus autotransporta radītā trokšņa ietekmes līmeņa mazināšanai, sabiedriskā transporta infrastruktūras uzlabošanai un tramvaja radītā trokšņa mazināšanai, elektromobiļu lietošanas veicināšanai, kā arī pašvaldības normatīvā regulējuma pilnveidošanai.

Izstrādājot Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam, tika apzināti tās darbības vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai, kurus Rīgas pašvaldības un pašvaldības uzņēmumi plāno realizēt nākamo 5 gadu laikā. Tika identificētas piecas plānoto aktivitāšu grupas – “Tehniskie pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai”, “Netiešie pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai”, “Normatīvā regulējuma pilnveidošana”, “Darbības trokšņa pārvaldības sistēmas pilnveidošanai” un “Rīcības kluso teritoriju saglabāšanai, to pieejamības, funkcionalitātes un akustiskās kvalitātes uzlabošanai” – ar 19 plānotajām darbībām. Sagatavojot plānoto darbību sarakstu, iespēju robežās, ir identificēts nepieciešamo investīciju apjoms. Kopējais nepieciešamo investīciju apjoms ir lielāks nekā 500 milj. EUR. Izmantojot trokšņa modelēšanas programmatūru, tika aprēķināts paredzamais trokšņa līmeņa samazinājums, kā arī gadījumos, kad trokšņa samazināšanas pasākums ietekmē noteiktu aglomerācijas teritorijas daļu, noteikts ietekmēto iedzīvotāju skaits. Ietekmēto iedzīvotāju skaita aprēķināšanai izmantoti Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģiskās kartes izstrādei apkopotie dati par iedzīvotāju izvietojumu aglomerācijā.

6. NODAĻA. CITU PERSONU VEIKTIE UN PLĀNOTIE PASĀKUMI TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMA LĪMEŅA UN IETEKMES MAZINĀŠANAI

Pēc Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, kas apstiprināts ar Rīgas domes 2014. gada 8. jūlija lēmumu Nr. 1365, citas personas Rīgas aglomerācijā ir veikušas pasākumus dzelzceļa un gaisa kuģu transporta radītā trokšņa samazināšanai, kā arī dzelzceļa un autotransporta radītās trokšņa ietekmes samazināšanai.

2015. gada decembrī tika pabeigts projekts “Šķirotavas stacijas centralizācijas modernizācija”, ko, piesaistot ES Kohēzijas fonda finansējumu, realizēja VAS “Latvijas Dzelzceļš”. Projekta ietvaros tika veikta Šķirotavas parka modernizācija, nodrošinot iespēju tranzīta kravas vilcieniem izmantot no Lokomotīves un Salaspils ielā izvietotajām dzīvojamās apbūves teritorijām attālinātus sliežu ceļus. Pamatojoties uz veiktajiem trokšņa līmeņa aprēķinu rezultātiem, pēc kravas vilcienu novirzīšanas, trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās pie Lokomotīves ielas ir samazinājies par 9 – 15 dB (A), un iedzīvotāju skaits, kas pakļauti par 55 dB (A) lielākam troksnim dienas vakara un nakts periodos, ir samazinājies apmēram par 6 tūkst. jeb 80%.

AS “Air Baltic Corporation” pakāpeniski ir veikusi flotes modernizāciju. Šobrīd ir nomainīta jau vairāk nekā puse no aviokompānijas izmantotajām lidmašīnām. Flotes modernizācijas rezultātā iepriekšējos gados ir samazinājies to izlidošanas un ielidošanas gadījumu radītais trokšņa emisijas līmenis, kuros lidojumi tiek veikti ar klusākām

Rīgas pilsētas apkaimē Mežaparks SIA “Domuss” ir uzsācis jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas “Mežaparka Rezidences” izveidi 31 ha platībā G. Zemgala gatves tuvumā. Lai samazinātu autotransporta kustības radīto troksni, ir realizēts trokšņa ietekmi samazinošs pasākums, izbūvējot grunts valni aptuveni 800 m garumā. Lai novērtētu realizētā pasākuma efektivitāti, ir veikta trokšņa izkliedes aprēķināšana. Saskaņā ar modelēšanas rezultātiem, 250 m zonā aiz izbūvētā grunts valņa trokšņa līmenis ir samazinājies par 3 līdz 10 dB (A), nodrošinot efektīvu aizsardzību pret vides trokšņa negatīvo ietekmi plānotās apbūves teritorijas iedzīvotājus.

Ostas uzņēmumi, kuri savu darbību veic Kundziņsalā, plāno palielināt pārkrauto produktu apjomu, kas tiek piegādāti pa dzelzceļu, tādēļ 2014. un 2015. gadā tika veikta atsevišķu sliežu ceļu posmu

rekonstrukcija un būvniecība, kā arī izbūvēta trokšņa barjeras Kundziņsalas iedzīvotāju aizsardzībai pret dzelzceļa radīto troksni. Aizsargātajā teritorijā šobrīd dzīvo apmēram 400 iedzīvotāji.

Rīgas aglomerācijas pašvaldība var veikt darbības, kuru izpildes rezultātā ir iespējams samazināt autotransporta un tramvaja radīto trokšņa piesārņojuma līmeni, bet pašvaldības kompetencē nav veikt darbības citu vides trokšņa avotu – dzelzceļa, aviotransporta un rūpniecības objektu, radītā piesārņojuma līmeņa samazināšanai, jo tās jāveic VAS “Latvijas dzelzceļš”, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” un rūpniecības objektu operatoriem. Rīcības plānā ir apkopota informācija par apzinātajām darbībām trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuras ir jāveic citām personām, un pašvaldība paredz, ka šīs darbības tiks ieviestas nākamo 5 gadu laikā. Apzināto darbību sarakstā iekļautas trīs plānotās darbības: 1) “Troksni samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas „Rail Baltica” būvniecība”” (par darbības izpildi atbildīga Satiksmes ministrija); 2) “Troksni samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Rīgas Brīvdostas apkalpošanai nepieciešamo Rīgas dzelzceļa tīkla staciju un savienojošo sliežu ceļu rekonstrukcija”” (par darbības izpildi atbildīga VAS “Latvijas dzelzceļš”); 3) “Trokšņa ietekmi samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Starptautiskās lidostas “Rīga”” infrastruktūras attīstības projekti līdz 2020. gadam”” (par darbības izpildi atbildīga VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””).

7. NODAĻA. REKOMENDĀCIJAS NACIONĀLA LĪMEŅA NORMATĪVO AKTU PILNVEIDOŠANAI UN PAR CITIEM IESPĒJAMAJIEM PASĀKUMIEM VIDES TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI

Izstrādājot trokšņa stratēģiskās kartes un rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, ir identificēti trūkumi nacionāla līmeņa normatīvajā regulējumā, kuru novēršana uzlabotu ar vides trokšņa pārvaldību saistītu jautājumu risināšanu, un, balstoties uz trokšņa piesārņojuma līmeņa izvērtējumu un citu Eiropas aglomerāciju pieredzi un iniciatīvām, apzināti pasākumi vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuru ieviešana nav aglomerācijas pašvaldības kompetencē, bet varētu uzlabot akustisko kvalitāti Rīgas aglomerācijā. Rīcības plānā ir sniegts pārskats par rekomendācijām nacionāla līmeņa normatīvo aktu pilnveidošanai un par citiem iespējamajiem pasākumiem vides trokšņa samazināšanai, kurā rekomendētas piecas darbības: 1) Datu par Rīgas aglomerācijā izvietotajiem rūpnieciskajiem objektiem kvalitātes uzlabošana; 2) Kluso rajonu noteikšanas kārtības pilnveidošana; 3) Atbalsta pasākumi “klusos” riepju izmantošanai; 4) Gaisa kuģu izlidošanas procedūru izmaiņas; un 5) Kravas vilcienu kustības ātruma ierobežojumi.

8. NODAĻA. INFORMĀCIJA PAR ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM VAI PAREDZĒTAJIEM PROJEKTIEM, KAS VAR IETEKMĒT RĪCĪBAS PLĀNĀ NOTEIKTO REZULTĀTU SASNIEGŠANU

Aglomerācijas pašvaldība Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam un Rīgas attīstības programmā 2014.–2020. gadam ir definējusi mērķi – samazināt vides trokšņa piesārņojuma līmeni Rīgas pilsētā. Paredzams, ka attīstības programmā izvirzītais mērķis samazināt iedzīvotāju daļu, kas naktī pakļauti par 55 dB (A) lielākam troksnim, par 19% (salīdzinot ar 2011. gadu), šī rīcības plāna darbības periodā netiks sasniegts. Balstoties uz 2008. un 2015. gadā izstrādāto trokšņa stratēģisko karšu datiem, iedzīvotāju skaits, kas naktī pakļauti par 60 dB (A) lielākam troksnim, ir samazinājies par apmēram 30%, bet kopējais iedzīvotāju skaits, kas naktī pakļauti par 55 dB (A) lielākam troksnim, nav būtiski mainījies. Realizējot rīcības plānā aprakstītos pasākumus vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, pakāpeniski varētu sarukt to iedzīvotāju skaits, kas naktī pakļauti par 55 dB (A) lielākam troksnim, tomēr paredzams, ka samazinājums nerasniegs Rīgas attīstības programmā 2014.–2020. gadam definēto mērķi.

Paredzams, ka ilgtermiņā Rīgas attīstības programmā 2014.–2020. gadam definētā mērķa sasniegšanu pozitīvi ietekmēs pašvaldības plānotie pasākumi transporta infrastruktūras pilnveidošanai. Pasākumi plašāk ir aprakstīti rīcības plānā. Paredzams, ka ilgtermiņā pozitīvu ietekmi uz vides trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanu radīs arī plānotās aktivitātes pašvaldības normatīvā regulējuma pilnveidošanā, kas plašāk aprakstītas rīcības plānā un tā pielikumos.

Paredzams, ka pozitīvu ietekmi uz vides trokšņa piesārņojuma līmeni Rīgas aglomerācijā nākotnē radīs AS "Air Baltic Corporation" plānotā flotes modernizācija.

Apdraudējumu Rīgas attīstības programmā 2014.–2020. gadam definētā mērķa sasniegšanai rada aizvien pieaugošais automobilizācijas līmenis un ar to saistītais satiksmes intensitātes pieaugums. Ja laika periodā starp 2009. un 2011. gadu Rīgas aglomerācijā bija novērojams satiksmes intensitātes kritums, ko izraisīja ekonomiskās aktivitātes samazināšanās, tad, saskaņā ar Rīgas domes satiksmes departamenta sniegto informāciju, 2015. gadā satiksmes intensitāte Rīgā sasniedza 2007. gada līmeni, kad novērota augstākā intensitāte.

Apdraudējumu attīstības programmā definētā mērķa sasniegšanai rada arī prognozējamais citu personu pārvaldībā esošu trokšņa avotu ietekmes pieaugums – lidostas "Rīga" attīstība un dzelzceļa infrastruktūras attīstība.

9. NODAĻA. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANU UN PAR SABIEDRĪBAS IESNIEGTAJIEM PRIEKŠLIKUMIEM

Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.–2022. gadam sabiedriskā apspriešana norisinājās laikposmā no 2017. gada 26. maija līdz 2017. gada 26. jūnijam. Paziņojumi par Rīcības plāna sabiedrisko apspriešanu tika publicēti 2017. gada 24. maijā "Latvijas Vēstnesī", kā arī Rīgas pašvaldības (www.riga.lv), Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta mājaslapā (<http://mvd.riga.lv>) un SIA "Estonian, Latvian, & Lithuanian Environment" mājaslapā (www.environment.lv). Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.–2022. gadam sabiedriskajai apspriešanai nodotā redakcija, kā arī plāna kopsavilkums bija pieejami elektroniski un izdrukas veidā.

2017. gada 14. jūnijā, plkst. 17.00 Rīgas domē (Rātsnama 508. telpa, Rātslaukums 1, Rīga) notika Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017.–2022. gadam sabiedriskās apspriešanas sanāksme. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā plašāka diskusija izvērsās ar biedrības "Rītabuļļi" pārstāvi par gaisa kuģu pacelšanās un nolaišanās trajektorijām, kas šķērso Rīgas pilsētas apkaimes Rītabuļļi, Bolderāju, kā arī Daugavgrīvu. Sanāksmes gaitā tika apspriesti iespējamie risinājumu trokšņa līmeņu samazināšanai šajās teritorijās, kā arī Rīcības plānā ietvertais pasākums "Gaisa kuģu izlidošanas procedūru izmaiņas".

Sabiedriskā apspriešanas laikā rakstveidā tika saņemtas divas vēstules ar komentāriem un priekšlikumiem rīcības par plāna papildināšanai vai izmaiņu veikšanai – no VAS Starptautiskā lidosta "Rīga" un no privātpersonas. VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga" izteica iebildumus pret pasākumu Trokšņa ietekmi samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību VAS "Starptautiskās lidostas "Rīga" infrastruktūras attīstības projekti līdz 2020. gadam", kas paredz, ka VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga" ievieš finansu kompensāciju mehānismu, lai nodrošinātu iedzīvotāju aizsardzību pret vides trokšņa kaitīgo ietekmi, kā arī pret Rīcības plānā norādīto kluso rajonu Daugavgrīvas salas rietumu daļā. Izvērtējot vēstulē norādītos apsvērumus, secināts, ka nav pamats izmaiņu veikšanai Rīcības plāna redakcijā. Otra vēstule saņemta no privātpersonas J. Zālīša, kas norāda, ka Rīcības plānā nav ietverta informācija par pasākumiem, kas ļautu samazināt tramvaja radīto trokšņa piesārņojuma līmeni Krišjāņa Barona un Matīsa ielas krustojumā. J. Zālītis rekomendē papildināt Rīcības plānu. Izvērtējot J. Zālīša

priekšlikumu, izmaiņas Rīcības plānā nav veiktas, jo K. Barona un Matīsa ielas krustojumā jau ir veikta sliežu ceļu un klātnes modernizācija.

10. NODAĻA. REKOMENDĀCIJAS PAR RĪCĪBAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS UN REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBU

Šajā nodaļā ir sniegta informācija par Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai Rīgas aglomerācijā īstenošanas kārtību, kā arī informācija par rezultātu novērtēšanas kārtību.

Rīcības plāna izstrādes laikā tika identificēti pasākumi vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai Rīgas aglomerācijā, kā arī personas, kas nodrošinās plānotā pasākuma izpildi.

Rīgas aglomerācijas pašvaldība var veikt darbības, kuru izpildes rezultātā ir iespējams samazināt autotransporta un tramvaja radīto trokšņa piesārņojuma līmeni, bet pašvaldības kompetencē nav veikt darbības citu vides trokšņa avotu – dzelzceļa, aviotransporta un rūpniecības objektu, radītā piesārņojuma līmeņa samazināšanai. Tādējādi, identificējot institūcijas un uzņēmumus, kas būs atbildīgi par vides trokšņa samazināšanas pasākumu realizēšanu, tika izdalītas divas grupas ar iespējamiem pasākumu īstenotājiem – Rīgas pašvaldības struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumi, kā arī citas personas (piemēram, VAS “Latvijas dzelzceļš”, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””, u.c.).

Rīcības plānā norādītas tās Rīgas pašvaldības struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumi, kas nākamajos 5 gados nodrošinās plānoto pasākumu ieviešanu. Informācija par plānotajām darbībām, kuru īstenotājs ir Rīgas pašvaldības struktūrvienības vai pašvaldības uzņēmumi, kā arī plašāka informācija par katru plānoto darbību ir apkopota Rīcības plānā. Izstrādājot Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā un konsultējoties ar pašvaldības struktūrvienībām un uzņēmumiem, tika konstatēts, ka daļa plānoto pasākumu ir savstarpēji saistīti, atkarīgi no citām veiktām darbībām un pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem. Lai efektīvāk īstenotu darbības vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai, par kuru īstenošanu atbildīgas Rīgas pašvaldības struktūrvienības un Rīgas pašvaldības uzņēmumi, ir ieteicams izveidot pašvaldības līmeņa Uzraudzības grupu, kura uzraudzītu Rīcības plānā iekļauto pasākumu vides trokšņa samazināšanai īstenošanas gaitu, kā arī veicinātu efektīvu pašvaldības institūciju sadarbību. Lai nodrošinātu Uzraudzības grupas sekmīgu darbību un plānoto pasākumu efektīvu īstenošanu, Uzraudzības grupā ir nepieciešams iekļaut pārstāvjus no Rīgas pašvaldības izpildvaras struktūrvienībām (Mājokļu un vides departamenta, Rīgas domes Satiksmes departamenta, Rīgas domes Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta, Rīgas domes Īpašuma departamenta, Rīgas pilsētas būvvaldes), kā arī Rīgas pašvaldības uzņēmumiem (RP SIA “Rīgas satiksme”, RP SIA “Rīgas meži”). Ņemot vērā, ka jautājumu, kas skar normatīvā regulējuma izmaiņas un pilsētas budžeta plānošanu, risināšana nav minēto pašvaldības izpildvaras struktūru kompetencē, Uzraudzības grupā būtu vēlams iesaistīt arī pārstāvi no Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas.

Rīcības plānā ir apkopota informācija arī par apzinātajām darbībām trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa samazināšanai, kuras ir jāveic citām personām (Satiksmes ministrijai, VAS “Latvijas dzelzceļš”, VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”).

Uzsākot Rīcības plāna izstrādi laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam, 2016. gadā tika sagatavots ziņojums par Rīcības plāna (2014. gads) pasākumu izpildi. Ziņojumā tika iekļauta informācija par Rīcības plānā (2014. gads) ietvertu prettrokšņa pasākumu izpildi, atcelšanu, aizvietošanu vai pārcelšanu Rīcības plānā laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam, kā arī informāciju par citiem prettrokšņa pasākumiem, kas veikti Rīgas aglomerācijā. Papildus apkopota arī informācija par ieviesto pasākumu akustisko efektivitāti un ieguvumiem.

Lai novērtētu Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai rezultātus, pēc Rīgas aglomerācijas stratēģisko trokšņa karšu atjaunošanas un analīzes, kā arī pirms jauna Rīcības plāna izstrādes uzsākšanas ir jā sagatavo ziņojums, kurā apkopota informācija par pasākumu izpildi. Ziņojumā ir nepieciešams iekļaut informāciju par Rīcības plānā laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam iekļauto pasākumu vides trokšņa piesārņojuma līmeņa un ietekmes samazināšanai izpildi, efektivitāti un izmaksām, kā arī informāciju par citiem pasākumiem, kas realizēti vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā.

RĪCĪBAS PLĀNS VIDES TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI RĪGAS AGLOMERĀCIJĀ

(2017. – 2022.)

Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laikposmam no 2017. līdz 2022. gadam izstrādi pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pasūtījuma veica SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”.

Rīcības plāns sagatavots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/49/EK “Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību”, kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktās prasības.

*Rīcības plāna titullapas noformēšanai izmatotā
attēla autors: Anna Ivanova*



RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

Brīvības iela 49/53,
Rīga, LV1010
Tel.: 67012509
Fakss: 67012471
e-pasts: dmv@riga.lv
<http://mvd.riga.lv>